

A Tisztatáj júliusi száma

Nagy nevekkel, jó ver-
sekkel, és kitűnő prózával
találkozhat az olvasó a Ti-
sztatáj legfrissebb számának
szépirodalmi rovatában.
Költeményekkel jelentkezik
Baránszky László, Tandori
Dezso, Konczek József, Be-
lányi György és Oravecz
Imre. Kolozsvári Grand-
pierre Emil regényrészle-
tet, Tóth Béla két elbeszél-
lés: közül.

Az alanyi művek után ol-
vasható Király Istvánnak
Németh László gondolatvi-
lágáról szerzett tanulmá-
nyának első része majd
Szigeti Csabának szellemes,
friss szemléletű dolgozata,

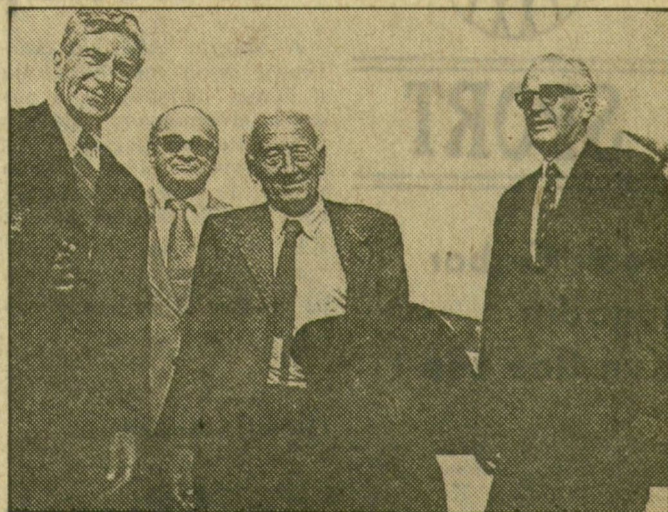
mely Pán és Szürinx meta-
forájának történetéről szól.

A Kilátó egészen Latin-
Amerikáig lát ki, hisz Sze-
geden, a tudományegyetem-
ben a távoli világ kutatá-
sára iskola alakult, nem is
kevés tudományos sikerrel.
Koroncz Agnes a Wittman-
iskola folytatójával, Ander-
le Adámmal készített tan-
ulságos beszélgetést. Var-
ga Ilona a századelő Argen-
tinájába, a latin föld ma-
gyar településeibe kalauzol-
ja az olvasót. Kovács Már-
ta az uruguayi magyarok-
ról, Csikós Zsuzsa az argen-
tinai magyar szervezetek-
ről, Schmidt Judit a Sao

Paulo-i emigrációról érte-
kezik.

A Tisztatáj-galéria júli-
usi vendége Szilárd Klára.
Az Izraelben élő festőnö-
vel kalandos életéről Dobos
Marianne készített interjút.
Bisztray György Kanadai
magyar irodalom című mo-
nográfijáról Bali Brigitta,
a nyugat-európai és tenger-
entúli magyar prózairók
antológiájáról Vasy Géza
mond bírálatot. Kovács
Győző a Tanulmányok és
emlékezések című Turczel
Lajos-kötet, Mezey László
Miklós pedig Duba Gyula
Európai magány című esz-
székötete kapcsán tesz kri-
tikai észrevételeket.

Straub F. Brunó és Szeged



Ferihegy, 1973. október: Szent-Györgyi Alberttől balra
Straub F. Brunó

szünet, s egy újabb kép
1973-ból. Amikor is Straub
F. Brunó fogadta a Feri-
hegyi repülőtéren a hazájá-
ba visszatérő Nobel-díjas
tudóst, Szent-Györgyi Al-
bertet. Nyomdában van
négy száz oldalas kötetünk,
mely Szent-Györgyi és Sze-
ged kapcsolatának dokumen-
tumait gyűjti egybe. Elő-
szavát Straub F. Brunó írta
a tanítvány megindultsága-
val, a tudóstárs hitelessége-
vel, a barát személyes hang-
ján.

Szeged Straub F. Brunó
életében meghatározó vá-
ros. Nem csupán szavakban
tett hitet, mellette, de tettei-
ben is bizonyította szegedi-
ségét. 1914. január 5-én szü-
letett Nagyváradon, miután
édesapját a volt szegedi ta-
nítóképző tanárává nevezték
ki, kerültek a városba. La-
kástk Újszegeden, a mai
Derkovits fasorban volt. A
szegedi piarista gimnázium
kiváló tanulója 1931 és 36
között az egyetem hallgató-
ja, ahol korán kitűnt tehet-
ségével, kutatói ambícióival.
Szent-Györgyinek pedig ki-
váló érzéke volt a tehetsé-
gek felismeréséhez, fölne-
veléséhez, szárnyra bocsá-
tásához. Alig húszévesen
került az Orvosi Vegytani
Intézetbe, ahol előbb a jeles
tudós segítőtje, majd mun-
katársa lett. Igen fiatalon
hosszú, évtizedekig tartó
az izombiokémia területén.

Amikor 1945-ben Szent-
Györgyi Budapestre került,
ő ajánlotta szegedi kated-
rájára, majd amikor az
USA-ba távozott, a buda-
pesti egyetem megüresedő
tanszékére is. Straub F.
Brunó 1948. március 15-én,
még mint szegedi tanszék-
vezető vehette át a Kos-
suth-díjat, itt lett akadémi-
kus, jelentős szerepet vállalt
a szegedi egyetem demok-
ratikus átalakításában, a
szellemi újjáépítés munká-
lataiban. A hetvenes évek
elején ismét Szeged vált
életének színterévé. Alapító
főigazgatója az MTA Sze-
gedi Biológiai Központjának,
nemrégiben pedig az immár
Szent-Györgyi nevével fém-
jelzett orvostudományi egye-
tem díszdoktora lett.

Úgy gondoljuk, ezen a
napon üzenetnek is vehet-
jük Straub F. Brunónak a
Szent-Györgyi kötethez írott
előszavának záró gondola-
tait: „Szent-Györgyi Albert
Szegeden — egy nehéz tör-
ténelmi helyzetben alkotó
élet fénykorának leírása. Ma,
ötven év után, a történelmi
helyzet szintén nem könnyű,
de sokan, akik cselekedni
akarnak, példát vehetnek
rőla, hogyan kell egy szebb
jövő érdekében felelősséggel
élni az életet.”

Szabó Tibor —
Zallár Andor

Diplomaosztó az újságíró- iskolán

Diplomakiosztó ünnepséget
tartottak csütörtökön a Bá-
lint György Újságíróiskolán.
Az idei évfolyamon végző
47 pályakezdő újságíró
Kopka János, a MUOSZ
alelnöke, a Kelet-Magyar-
ország főszerkesztője kö-
szöntötte, hangsúlyozva,
hogy a leírt és kimondott
szó ereje, a politikai nyíl-
vánosság nélkülözhetetlen
elemei a társadalom meg-
újulásának.

Kitüntetés

Kiváló Munkáért kitünté-
tést kapott Martonosi Ist-
ván a Kisosz megyei titká-
ra. Az elismerést Budapes-
ten vette át.

A bordányi „fióka”

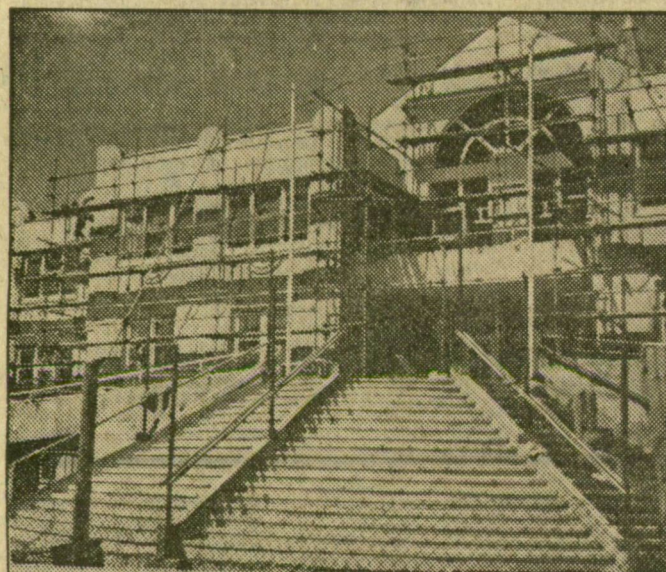
Szokatlan módon, egy, a
televízió ifjúsági műsorá-
ból másolt riportrészlet ve-
títésével kezdődött tegnap
a megyei tanácsházán az a
konzultáció, melynek részt-
vevői a bordányi Kisapáti
fivérek tulajdonában levő
veterán autók jövőjével is-
merkedhettek meg. A
Csongrád megyében műkö-
dő közlekedési szervezetek,
idegenforgalmi, kereskedel-
mi vállalatok, fogyasztási
szövetkezetek képviselőit
azért invitálta a megyei
tanács vb közlekedési osz-
tálya e találkozóra, hogy
egy, a közlekedési tárca és
múzeuma támogatását is él-
vező ötlet megvalósításá-
hoz vállalkozó partnereket
keressen.

Lápuson olvasói nem elő-
ször találkoznak azzal az
információval, hogy a bor-
dányi család tulajdonában
jelenleg 30 olyan régi jár-
mú van, melyek egyhar-
madát már működőképessé

„restaurálták”. Ezek bemu-
tatása, a további felújítások
feltételeinek biztosítása, a
gyűjtemény bővítése, illet-
ve hozzá kapcsolódóan ide-
genforgalmi szolgáltatások
lehetővé tétele — ime a
cél, melyhez a konzultáció
szervezői a megyében tevé-
kenkedő vállalatok, szer-
vezetek támogatását sze-
retnék megnyerni. Már is
vannak elképzelések, ajánl-
kozások: az autókлуб mini
műszaki állomást, a Vidia,
a Medikémia és a Taurus
termékeiket árusító üzletet,
a szövetkezetek és az ide-
genforgalmi szervezetek a
vendéglátás feltételeit nyúj-
tó bázist alakíthatna ki a
jelenleg leginkább alkalm-
masnak tartott, Kossuth
utca 58—62. számú rész-
ben már tanácsi kezelésben
levő területen, az autómú-
zeummal együtttest „alkotva”.

A múzeum egyébként,
mely magántulajdonban
maradna, nyitott lenne, te-
hát más gyűjtők veterán
járműveit, illetve később, a
terület bővítésével a Köz-
lekedési Múzeum anyagát is
bemutatná, a tárcamúzeum
„fiókjaként”, hasonlóan a
parádi kocsigyűjtemény-
hez. Az ötletekből a
tervezők a nyár végére
dolgozzák ki a program-
szintű tervet. További ér-
deklődők jelentkezésére is
számítanak egyébként a
szervezők, hogy a bordányi
„fióka” mielőbb megszület-
hessen.

A nagy fa, és a „rálátás”



Somogyi Károlyné képesszéállításának felső felvételén az
épülő új gimnázium főbejárata látható. Közvetlenül itt, a
bejárat előtt állt az a dús lombú fa, amit az alsó kép
ábrázol. Az építkezés generálművezetője elmondta, hogy
a fa akadályozta a gimnáziumra való rálátást, s már a terv-
rajzon sem szerepelt. A kivágás pedig engedéllyel történt.
— Ezzel mi teljesen egyetértünk, de például a skandináv
országokban, valamint egyéb civilizált helyeken létező
építési gyakorlattal is, amely szerint az épületektől már
egy-másfél méterre álló fákat sem termelik ki. Időszerű
lenne hozzánk is átültetni ezt az eljárást

A leggyengébb láncszem?

Májusban megalakult a TDDSZ.
Helyüket keresik a tudományos dol-
gozók, a közgyűjtemények kezelői,
a népművelők. Úgy tűnik, a Köz-
alkalmazottak Szakszervezete jelen-
leg a gyenge láncszem. Mi erről a
véleménye Biró Lajosnak, a fenti
ágazat megyei bizottsági titkárának?

— Erről szó sincs! Ellenkezőleg,
azt hiszem, mi vettük a lapot.

— Mégiscsak az egykori közalkal-
mazottak hozták létre a SZOT-tól
független, Tudományos Dolgozók
Demokratikus Szakszervezetét.

— Tőlünk országosan négy-ötszáz-
an léptek be a TDDSZ-be, közöttük
vannak néhányan az SZBK-ról és a
JATE-ról.

— Hogy fogadták ezt a lépést?

— A Közalkalmazottak Szakszer-
vezetének kevesebb bóját volt ver-
lük, mint az össz-szakszervezeti
mozgalomnak. Mi tudomásul vettük
a szándékukat, végig tartottuk ve-
lünk a kapcsolatot. Együttvitakozva
szerettünk volna előbbre jutni.

— Önnek mi a véleménye a
TDDSZ-ről?

— Nem lehet tudni, mi lesz belőle.
Ha a tudományos dolgozók érdekét
harcosan védi, akár versenyhelyezet
is létrehozhat. Ha így lesz, a tudo-
mányos dolgozók járnak jól. Persze,
az sem kizárt, hogy befutnak az el-
lenzéki vonalba. Gondolom, ez nem
kívánatos.

— Milyen a kapcsolatuk a
TDDSZ-szel?

— Jelenleg nincs kapcsolatunk
velük.

— De hiszen önök nem haraggal
váltak el! Nem a SZOT sugallta ezt
az álláspontot?

— Szerintem jó a szakszervezeti
mozgalom egysége. „Házon belül” is
meg lehetett volna oldani a tudo-
mányos dolgozók gondjait, mint
ahogy meg is oldjuk. Nem kell eh-
hez külön szakszervezet.

— Kicsit furcsa volt, hogy miután
létrejött a TDDSZ, bejelentette
megalakulási szándékát a TUDOSZ.
Korábban ez nem jutott az eszük-
be?

— A közalkalmazottakon belül a
múlt év novemberében elkezdődött
a rétegerdekek erőteljesebb artiku-
lálása. A tudományos dolgozók is
kezdemenyezésekkel álltak elő. A
TUDOSZ tulajdonképpen már jóval
korábban bejelentette volna meg-
alakulását, csak hát mi minden
egy tag véleményét megkérdeztük,
végigcsináltuk a demokratikus lé-
péseket. A késlekedésnek ez az oka.
Egyben ez a lényege az egész ál-
alakulási folyamatnak is. A tagság
véleménye nélkül most már egyet-
len fontos kérdésben sem szabad
dönteni!

— Az önök ágazati szakszerve-
tében léteznek olyan réteg, amely
elégedett?

— Szakmai összetétel szempontjá-
ból nálunk talán a legtarkább a
kép. Kapásból legalább tíz nagy ré-
teget tudnék felsorolni. Hozzánk
tartoznak például az államigazga-
tás, az igazságszolgáltatás, a nép-
front, a Vöröskereszt, a statisztikai

hivatal, a könyvtárak, művelődési
házak dolgozói, a rendőrség, a ka-
tonaság. A közelmúltban rendezték
az igazságügyisek, a rendőrök fize-
tését, ők tehát viszonylag elégedet-
tek. Kielezett problémáik nincsenek
az ügyvédeknek, az állatorvosoknak.
Bár ez az utóbbi réteg nem ért
egyet azzal, hogy a keresetük nem
képezi a nyugdíjuk alapját. A köz-
művelődési és közgyűjteményi dol-
gozók is önálló szakszervezetet
hozhatnak létre, amely a közalkal-
mazottak szövetségén belül működ-
ne. A nyugdíjasok is mind erőtel-
jesebben hallatják a hangjukat.
Terveink szerint az igazságügyi és
államigazgatási dolgozóknak is
megalakul hamarosan az önálló
szakszervezete, és ezek együtt al-
kotják majd a közalkalmazottak
szakszervezeti szövetségét.

— Ön szerint a közalkalmazotta-
kon belül mikor ülnek le az átalakulási hullámai?

— Valószínű, hogy az év végéig
befejeződnek ezek a szervezeti vál-
tozások, megtörténik a szervezeti
átalakulás. Előkészületben van a
szakszervezeti törvény. Összel szak-
szervezeti konferencia lesz. Ezen
elő kell állnunk egy saját program-
mal. Olyan kérdésekre is választ
kell adnunk, milyen a viszonyunk
önmagunkhoz, a gazdasághoz, az
államhoz.

— Úgy tudom, két évtizede dol-
gozik a szakszervezeti apparátus-
ban. Hogy éli át a mostani válto-
zásokat?

— Én világleletemben sokat üt-
köztem, éppen az ilyen változások
eléréseért. Két év múlva nyugdíj-
ba megyek. Most lenne jó kezdeni
a mozgalmi munkát.

Bodzsár Erzsébet